

Arhimandrit Teofil Părăian

*Iubirea de aproapele –
ajutor pentru bucuria vieții*

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Editura DOXOLOGIA
Iași, 2014

Dacă tot suntem în Postul Sfințelor Paști, m-am gândit că ar fi potrivit să spun câte ceva despre legătura dintre porunca iubirii și bucuria creștină, ca să ne dăm seama cum se cuvine de relația dintre faptele noastre cel bune și bucuria ce ne-o va aduce Sărbătoarea Învierii Domnului. În urmă cu vreo 50 de ani, a apărut la Arad o carte intitulată *Religia iubirii*, scrisă de un părinte pe nume Ilarion Felea. Este o prezentare apologetică a adevărilor de credință, iar titlul prezintă credința noastră creștină ca fiind religia iubirii. Tot așa de bine s-ar fi putut numi: *Credința noastră creștină și religia bucuriei*.

Potrivit acestei lucrări, mai ales două lucruri le are în vedere propovăduirea creștină și creștinismul, în esența lui: pe de o parte, iubirea, și, pe de altă parte, bucuria – iubirea care naște bucuria și bucuria care naște iubire. Sunt două lucruri pe care trebuie să le trăim, să le manifestăm în viață, pe care trebuie să le înmulțim în sufletul nostru și în sufletul altora. Să fim lucrători de bucurie,

după cum zice Sfântul Apostol Pavel credincioșilor din Galatia, căci trebuie să avem „credința lucrătoare prin iubire”.

În capitolul IX al Evangheliei de la Ioan este prezentată minunea vindecării unui orb din naștere, pe care, întâlnindu-l mai apoi Mântuitorul, l-a întrebat: „Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu”. Și acela l-a zis: „Doamne, dar cine e, ca să cred în El?”. Atunci Domnul Iisus Hristos i-a răspuns: „L-ai și văzut, căci este Cel care vorbește cu tine”. Și-atunci omul a zis: „Cred, Doamne!” și s-a închinat Lui.

După Sfânta Sa Înviere din morți, Domnul Iisus Hristos, la Marea Tiberiadei, l-a întrebat pe Apostolul Petru: „Simone, Mă iubești tu pe Mine?”, la care Petru i-a răspuns: „Da, Doamne, Tu știi că Te iubesc”. L-a întrebat Domnul Hristos a doua oară: „Simone, fiul lui Iona, Mă iubești tu pe Mine?”. Și l-a răspuns Sfântul Apostol Petru: „Da, Doamne, Tu știi că Te iubesc”. Și l-a întrebat și a treia oară și s-a mâhnit Sfântul Apostol Petru, zicând: „Doamne, Tu știi toate. Tu știi că te iubesc!”. Cuvintele acestea, întrebarea aceasta întreită arată importanța iubirii răscumpărătoare a păcatelor.

Sfântul Apostol Petru se lepădase mai înainte de trei ori de Domnul Hristos, spunând că nu-L cunoaște, în împrejurări de frică, în împrejurări care l-au scos din obișnuitul vieții. Sfântul Apostol Petru L-a tăgăduit pe Domnul Hristos, iar Fiul lui Dumnezeu i-a atras atenția acestuia, prin cele trei întrebări, că trebuie să-L iubească pe El și că, numai iubindu-L pe El, poate răscumpăra greșeala de odinioară.

Iubirea este o calitate a sufletului omenesc. Ține de structura omului, de chipul lui Dumnezeu din el. Iubirea este un dat, este ceva fără de care nu se poate. Nu există om care să nu aibă capacitatea de a iubi. E adevărat că Domnul Hristos a spus că, din înmulțirea fărădelegilor, iubirea multora se va răci. Dar chiar și așa, nu e posibil vreodată să dispară cu totul capacitatea iubitoare a omului. Ea ține de firea cea omenească, la fel ca și gândirea, capacitatea de a raționa. Credința are legătură mai mult cu înțelegerea, cu rațiunea (chiar dacă are în componența ei și simțirea), iar iubirea ține mai mult de inimă. Credința o primim prin auz, prin gândire,

iar iubirea o avem în inimă – lucrăm cu iubirea din inimă. „În Hristos Iisus – spunea Sfântul Apostol Pavel – nici tăierea împrejur nu prețuiește ceva, nici netăierea împrejur, ci credința cea lucrătoare prin iubire.” Sunt două lucruri cu care trebuie să lucrăm în mod special.

În primul rând, credința, care este legătura noastră cu Dumnezeu. Sfântul Apostol Pavel, în Epistola către Efeseni, în chip de dorire, le spunea credincioșilor: „Hristos să Se sălășluiască prin credință în inimile voastre”. Iar iubirea urmează credința și poate fi dirijată prin porunca de a iubi. Nu există o iubire față de Dumnezeu fără iubirea de aproapele, iar o iubire statornică față de aproapele, față de omul de lângă noi, izvorăște din iubirea față de Dumnezeu. Sunt două porunci la fel de importante: porunca iubirii față de Dumnezeu și porunca iubirii față de aproapele.

Trebuie aici să amintim și de acel moment din Evanghelie, când unui învățător de Lege, care-L întreba pe Mântuitorul ce trebuie să facă pentru a primi viața veșnică, i se răspunde, la rândul-i, cu o întrebare: „Ce este scris în

Lege? Cum citești?”. Răspunsul acelui om este, de fapt, un rezumat al Legii, căci el spune: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din tot cugetul tău și din toată puterea ta, și pe aproapele tău ca pe tine însuți”. Auzind acestea, Domnul Hristos i-a zis: „Fă aceasta și vei fi viu”. Prin urmare, porunca iubirii față de Dumnezeu, laolaltă cu porunca iubirii față de aproapele, căci nu se despart una de alta, reprezintă, în primul rând, temeiul împlinirii legii date de Dumnezeu. Cine iubește, este împlinitor al Legii. Cuvântul îl aflăm în epistolele Sfântului Apostol Pavel: „Iubirea este plinirea Legii”.

În Epistola către Romani, același apostol spune că iubirea de aproapele este împlinirea Legii, în sensul că de aceasta depinde și împlinirea celorlalte porunci. Domnul nostru Iisus Hristos a răspuns celor care L-au întrebat care este cea mai mare poruncă din Lege, că prima, adică ce a mai importantă poruncă, este a-L iubi pe Dumnezeu, iar a doua, la fel ca aceasta, a-l iubi pe aproapele ca pe tine însuți. Și a mai spus: „În acestea două se cuprind toată Legea și proorocii”. Mai

toate de le-aș cunoaște, și orice știință, și de aș avea credință atât de multă încât să mut și munții, dacă nu am dragoste, nimic nu sunt. Și toată averea mea de aș face-o milostenie, și trupul de mi l-aș da să fie ars, dacă nu am dragoste, nimic nu-mi folosește”. Prin urmare, Sfântul Apostol Pavel, prin aceste cuvinte, vizează importanța pe care o are iubirea, fiind mai presus de orice harismă, de orice dar deosebit, chiar și mai presus de facerea de minuni. Și apoi ne prezintă diferite modalități prin care iubirea se manifestă, niște roade ale iubirii, niște realități în care se cuprinde iubirea. Acestea sunt paisprezece. E vorba de paisprezece lucrări ale iubirii, ale iubirii față de Dumnezeu, dar și ale iubirii față de aproapele, căci pe aceasta o are în vedere, în mod special, imnul iubirii.

Zice Sfântul Apostol Pavel: „Dragostea îndelung răbdă”, adică iubirea este unită cu îndelungă-răbdarea, cu răbdarea care-i trebuie omului ca să se depășească pe sine însuși, ca să împlinească virtuțile. Nu-i vorba numai despre răbdarea pe care o ai cu omul de lângă tine, ci și despre răbdarea pe care o ai

când te angajezi la osteneți, care înseamnă să-ți porți crucea. Ați auzit, în cuvântul Evangheliei, spusele Mântuitorului: „Cel ce vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa și să-Mi urmeze Mie”. Cuvântul acesta al Mântuitorului nostru Iisus Hristos are în vedere osteneala pe care trebuie să o aibă fiecare credincios pentru a împlini virtuțile, pentru a se depăși pe sine însuși. Dragostea rabdă îndelung. Dragostea e plină de bunătate, aceasta fiind și ea o manifestare a iubirii. Cei iubitori sunt și buni, au în ei bunătate. Dragostea nu numai că are bunătate, dar este „plină de bunătate”. Dragostea nu știe de pizmă, nu e invidioasă, se bucură de tot binele care se săvârșește în această lume.

Dragostea nu se laudă, deci nu se depărtează de persoanele iubite, nici prin invidie și nici prin laudă. Nu se distanțează nici prin trufie, care, la fel, este o evidențiere a depărtării, a izolării de ceilalți oameni. Cel ce se laudă se distanțează de ceilalți oameni, așa cum se depărta de oameni fariseul din pilda evanghelică, zicând: „Doamne, Îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni!”.